

פרטיכל מס.ו/2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום  
שלישי, ט"ו בכסלו, תש"י (6.12.1949)  
בשעה 8.30 לפ"הצ.

נוכחים חברי הועדה:

ד. בר-רב-האי  
א.י. גרינברג  
צ. יהודה  
י. ברץ  
ש. כ"ץ  
ח. כהן-מיגורי  
ע. מימון  
א.מזור  
מ. נורוק  
א. רזיאל-נאור  
י. סרלין  
י. קוסוי  
א. שפטל.

בזכות דעה מיעוצת:

נ. ילין-מור

מוזמנים:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת  
מ. רוזטי - מזכיר הכנסת.  
גב' הנסן - ממשרד המשפטים.

נעדרים:

פ. אילנית  
מ. ארם  
מ. בן-עמי (בישיבת ועדת הכספים)  
מ. גרבוסקי  
י.י. בר-יהודה  
א. ג'רג'ור  
ש. מיקוניס  
י. הררי  
י. שמחוניח  
מ. יערי

סדר-היום: (א) הצעת לבטל הפסקות בין ישיבות של מליאת הכנסת.

(ב) מניעת הפסקת ישיבות המליאה לפני הזמן הקבוע.

(ג) מסקנות ועדת המשנה לעניני הקנון.

נוסף לסדר-היום הנ"ל נדונו גם השאלות הבאות:

(א) חוק החסינות.

(ב) הצעות לסדר-היום.

(ג) חנוכה.

(ד) מכתב ראש הממשלה בענין חבר הכנסת טופיק טובי  
וסדר העמדת הצעות לסדר-היום.

- 2 -

הצעות לסדר-היום:

הרב נורוק: אני מציע את הסעיפים הבאים לסדר-היום:

(א) חנוכה

(ב) ועדה משנה לעובדי הביח

(ג) דברי הכנסת.

את הסעיף הדרן בחנוכה אבקש להעמיד בסדר-היום עוד היום.

א. מזנר: אני מציע להוסיף את הסעיף הבא לסדר-היום:

בקורים במזנון.

מחליטים

להעמיד את הסעיף הדרן בחנוכה בסדר-היום של ישיבת היום ואח יחר הסעיפים, בסדר - היום של הישיבה הקרובה.

ח.נ.כ.ה:

הרב נורוק: אני מציע שבימים 19, 20, ו-21 לדצמבר לא

נקיים ישיבות.

א. מזנר: אני מציע לקיים את ישיבות הועדות אבל לא

את ישיבות מליאת הכנסת, היות ובערב הפצים

רוב חברי הכנסת להיות בביהם, בחברת בני משפחתם בזמן הדלקת הנרות.

הוץ מזה, שמעתי שעומדים להחקיין חנוכיה על בנין הכנסת; אם אין זה כך,

אני מציע להחקיין חנוכיה.

צ. יהודה: אני איני רואה כל צורך וכל אפשרות לא לקיים

ישיבות. הייתי מבין לו הוצע לא לקיים

ישיבות ערב כדי לאפשר לחברים להדליק את הנרות. אני מציע לקיים את

ישיבות הועדות ולקיים ישיבה אחת של מליאת הכנסת במקום שתי ישיבות.

הרב נורוק: ישנם חברים שאינם גרים בתל-אביב. בדבר חנוכה

נאמר "איש וביתו" ואת הנרות מדליקים לאחר

חפלה מעריב, בשעה 5 בערך, ולא בשעה 7.

ע. מימון: אם התקיימה רק ישיבות ועדות יקשה הדבר על

חברי הכנסת שאינם גרים בתל-אביב.

- 3 -

י. קוסוי: התלפתנו בישיבה זו תהיה תקדים לדורות. לדעתי במקרים כאלה אין ועדת הכנסת רשאית לקבוע תקדימים. אני מציע שדבר זה נובא בחור הצעה לכנסת והיא תחליט על כך. אני מתפלא מאד שאינכם חופסים את הנקודה הזו. אני גם איני רוצה שתוצר הרגשה בצבור שעושים "יום טוב".

הי"ר ד. בר-רב-האי: דוקא כל אותם הנמוקים שהביא קוסוי הם נגד הבאת הענין למליאת הכנסת.

צ. יהודה: אני נגד הבאת הענין למליאת הכנסת. אני מציע לשמוע בענין זה את דעתו של י"ר הכנסת.

נ. ילין-מור: לדעתי יש להחליט על מועדי הפגרה של הכנסת.

הי"ר ד. בר-רב-האי: כפי שאני רואה את זה, זה - חודש וחצי בקיץ, חודש פסת, ושבוע חנוכה.

י"ר הכנסת י. שפרינצק: מטעמים שונים, לתועלת הועדות, לשם רכוז התומר, וכדי שהענינים יתנהלו ללא הפסקה בכנסת. (אנו עושים הכנות רבות לשם זה) בהחשב עם כל מיני נמוקים ותחת לחץ הסנטימנט התלפנו, שני הסגנים ואנכי, לא לקיים בשיבות בשלושת הימים האלה. ההנחה היא שהועדות תקיימנה את ישיבותיהן.

#### מחליטים

לא לקיים ישיבות הכנסת בימי החנוכה.

#### חוק החסינות:

הי"ר ד. בר-רב-האי: אני מקדם בברכה את שובו של חבר הכנסת י. סרלין. י"ר ועדת המשנה לחסינות. עלינו להחליט אם להעביר את חוק החסינות של בניני הכנסת לוועדת המשנה או לדון עליו כאן ולהחזירו למליאת הכנסת לקריאה שניה. אטי מציע להעביר אותו לוועדת המשנה.

#### מחליטים

להעביר את החוק לוועדת המשנה לעניני חסינות על מנת שזו תדון בו והעבירו תורה למליאת ועדת הכנסת ואח"כ לכנסת לקריאה שניה.

- 4 -

מכתב ראש הממשלה בענין ט.ט.טובי:

היו"ר ד. בר-רב-האי: (קורא את מכתב ראש הממשלה הר"פ)

למעשה זו היא הצעה לדיוננו בחקנון, ז.א. להכנת

סעיפים העלולים לשמור על כבוד הכנסת.

א. מזור: אני מציע למנוח ועדה שתחקור את הענין ותביא לנו

את מסקנותיה.

נ. ילין-מור: לדעתי עלינו לקבוע חחילה את הענין באופן עקרוני.

א. י. גרינברג: החילה עלינו להתחשב במכתבו של ראש הממשלה ואחר זאת

בחופש הדבור של חברי הכנסת. לכן אני מציע לדחות

את הדיון בענין זה לעוד שבוע, על מנת לאפשר לכל החברים לעבור על החומר

ולגבש את דעתם אם זה הוא מקרה מיוחד או לא.

י. קוסוי: ראש הממשלה אינו חובע מאתנו ברור על העבר.

הרב נורוק: ענין זה הגובל בחופש הדבור של חברי הכנסת שייך

לועדת המשנה לחסינות. ישנם מקרים שאפשר להוציא

חבר מהכנסת לישיבה אחת, וגם ליותר. ישנה גם אפשרות לבקש מהכנסת הסכמה

למסור אותו לדיון. אך כל הדברים האלה שייכים לועדת המשנה לחסינות.

צ. יהודה: זה ענין של חקנון, ואין לנו להזדרז ולעשות מכל

מקרה בלתי נעים, ענין שלם. עלינו להזדרז ולהכין

את החקנון.

היו"ר ד. בר-רב-האי: בהצעת החקנון ישנו סעיף הדן בענין זה.

אני שייך לאלה החושבים שזה גובל בחסינות וחקנון.

אצלנו שתי הועדות האלו הן זהות כמעט בחפקידן ואין חשיבות רבה מי ידון

בענין זה. השאלה הזו צוּף בשתי ועדות המשנה - בועדת המשנה לחקנון בקשר

עם סדר הופעות בכנסת, ובועדת משנה לחסינות בקשר עם חופש הדיבור של חבר

כנסת. אני מציע שתורשו לי לענות לראש הממשלה שמכתבו הובא בפני מליאת

ועדת הכנסת והחומר הועבר לועדות המשנה המחאימות.

י. קוסוי: אני מציע להוסיף שההכחות להאשמות אלו תובאנה

לפני הכנסת, ע"י הממשלה.

ע. מימון: לדעתי אין עלינו להסתפק בהשארת החומר הזה ליד השולחן

ע. מימון:

הזה, אלא מחובתנו להביאו לידיעת הצבור. אני מסכימה שנשאל את ראש הממשלה בקשר לזה.

הרב נורוק: לדעתי רצוי שהממשלה תדרוש את הסכמת הכנסת למסור את האיש לדין.

א. י. גרינברג: דברים אלה נאמרו במליאת הכנסת ועלינו להתייעץ עם הממשלה באיזה אופן להביא את העניין לידיעת חברי הכנסת.

צ. יהודה: לדעתי הדבר הזה שחברי הכנסת מבקשים אינו יכול להועיל אלא רק להזיק. אני חקרהי במקצת בדבר ואני יודע שכל הדברים האלה נכונים. כל אחד מהמעוניינים קורא למסתננים לבא ואנו נצטרך להוכיח את הדבר. דבר זה יעלה שוב את ענין ועדת החקירה ואנו נעמוד בפני מבחן קשה. לכן לא צריך לעשות זאת. אני מצטרף לדעתו של הרב נורוק שעלינו להפנות את חשומת לב הממשלה שרצוי למצוא דרך להעמיד את האדם הזה לדין.

א. מזור: אני מציע שיו"ר ועדת הכנסת ישוחח עם ראש הממשלה וימסור לו את דעת הוועדה בעניין זה.

נ. ילין-מור: אם אנחנו רואים באמת לדעת הקהל, עלינו להמנע מפרסום המכתב ככתבו וכלשונו. ברצוני להזכיר לכם שבשנים שעברו התלוננו על הנוהג של השלטון הבריטי, ואז היו הצבאיים פונים למפקדי הצבא שלהם אשר היו מצדיקים את מעשיהם. אנחנו טענו שאי אפשר לסמוך על הודעות המפקדים האלה. כיום מי שירצה יוכל גם כן להגיד כך. לכן אני מציע להוריד את העניין הזה מעל הפרק לחת לממשלה לעשות כרצונה.

### מתלימים

שלמ יו"ר הוועדה יודיע לראש הממשלה שהוועדה קבלה את החומר בעניין זה וקראה אותו בעיון והחליטה להעבירו לוועדות משנה מתאימות, כדי לדון על הגבלות וסייגים בקשר להופעת חברי כנסת, והוועדה תושבח שרצוי שהחומר שהובא לפניו, יובא לידיעת חברי הכנסת.

אשר מנני שופט לבית המשפט העליון:

היו"ר ד. בר-רב-האי: שר המשפטים הודיע שברצונו להשתתף בישיבתנו היום

היו"ר ד. בר-רב-האי:

בשעה שנדון בענין אשור שנוי שופט לבית המשפט העליון. היות והוא לא בא נמשיך לדון בסעיפים הבאים.

בטול הפסקות בין ישיבות של מליאת הכנסת:

הרב נורוק: לפי הסדר הנוכחי אנו מפסידים זמן רב.

באופן הטוב ביותר נמשכות שתי הישיבות

4 $\frac{1}{2}$  - 4 שעות ואם נתחיל את הישיבה ב-3 $\frac{1}{2}$  נוכל למיים אותה ב-8. הנסיון הוכיח לנו שהישיבה השניה אינה פרודוקטיבית. את שעתיים של ההפסקה מבליים במזנון ואין לחברים מה לעשות. ברוב הפרלמנטים מקיימים ישיבה אחת ממושכת.

א. מזור: אני מצטרף לדעתו של הרב נורוק.

א. י. גרינברג: לדעתי כדאי לשמוע את חות דעתו של יו"ר הכנסת.

היו"ר ד. בר-רב-האי: בשתי ישיבות הוצעה ההצעה לקיים שתי ישיבות

של מליאת הכנסת בימים ב' וג' וישיבה אחת

ביום ד' על מנת לאפשר לחברי הכנסת הגרים מחוץ לחל-אביב לחזור לבתייהם.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: אנחנו חיים בקונספציה בלתי בריאה. בימי

הפגרה דאגנו לכך שהכנסת חתיה פתוחה במשך

כמה שעות ביום כדי שאפשר יהיה לפנות אליה, וכאן באים ומציעים למיים

את הישיבות יותר מוקדם. על החברים לדעת שישנם ימים של הכנסת ובימים

אלה עליהם להתרכז בעבודת הכנסת.

שניה אין הדבר אפשרי מטעמים טכניים. אין

היו"ר יכול לשבת 5 שעות רצופות והחברים ישבו במזנון, במקום באולם הישיבות,

הנמוק השלישי הוא - הקהל היושב ביציע.

קהל זה יקר לי מאד ועלינו לזכור שלא כל המבקרים האלה מפסיקים את עבודתם

בשעה 4 אח"צ. אם נקיים ישיבה אחת לא יוכלו האנשים האלה לבא לישיבות.

הרב נורוק: בפרלמנטים האחרים מתחלף היו"ר עם סגניו

מדי פעם.

יור' הכנסת י. שפרינצק: להקטין את התפסקה אני מסכים, אבל לא לבטל אותה. עלינו לקיים מסורת זו לכל הפחות בשנה הראשונה לקיומנו.

ה צ ב ע ה.

בעד הצעה הרב נורוק - מיעוט  
נגד - רוב

מחליטים

להמשיך בנוהג הקיים, ז.א.  
לקיים שתי ישיבות עם התפסקה.

היור' ד. בר-רב-האי: כיון שהחלטנו לקיים שתי ישיבות עלינו להחליט אם מקצרים את זמן התפסקה.

ה צ ב ע ה.

בעד התפסקה של שעה אחת - 8  
" " " " שעה וחצי - 2

מחליטים

שהתפסקה בין שתי הישיבות תארך שעה אחת.

מוניעת התפסקת ישיבות המליאה לפני הזמן הקבוע:

היור' ד. בר-רב-האי: הוצע למנוע התפסקת ישיבות המליאה לפני הזמן הקבוע. (הצעת י. בר-יהודה)

יור' הכנסת י. שפרינצק: זה הוא חפיקי למנוע התפסקת ישיבות.

מחליטים

להוריד את הסעיף הזה מסדר-היום.

מסקנות ועדת המשנה לעניני חקנון:

היור' ד. בר-רב-האי: שמתי לב שנציגי מפ"ם אינם משתתפים היום בישיבה. האם עלינו להפסיק את הדיון בשאלה

מחליטים

להמשיך בדיון.

היו"ר ד. בר-רב-האי: בישיבה הקודמת הגענו לסעיף 3. ההחלטה האחרונה היתה כיצד יחנהג היו"ר ביחס להעמדת שאלות לסדר-היום שהוצע ע"י חברי הכנסת. קבלנו אז החלטה שממדה שאפשר, הוא יתחשב עם הסדר הכרונולוגי. כשמסתהי על דבר זה ליו"ר, הוא התנגד לכך.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: איני מבין מה פרוש "סדר כרונולוגי". באנגליה למשל ה"ספיקר" באופן עקשני אינו רואה את מישור.

הייתי עד לכך שווג'בוד קפץ 4 פעמים ממקומו ולא היה יכול לתפוס את מבטו של היו"ר. היות והיו"ר לא רפתקראותו. אני אז חשבתי שזה כבר יותר מדי. אני יכול עוד להבין לו הייתם מחליטים שאפשר להכניס שאילחה לוועדת הכנסת על התנגדותו של היו"ר בענין זה. אבל אי אפשר להחליט על סדר כרונולוגי, כי יכול לקרות שתבר אחד מכניס הצעה, שהיא דחופה יותר, והיא חנבא יותר מאוחר מאשר הצעה אחרת שהוגשה קודם והדנה בענין פחות דחוף.

א. י. גרינברג: כתוב שעל היו"ר "להתחשב".

גב' הנמן: כתוב "בהתחשב" אבל היו"ר יכול גם לא להתחשב, אחרת מפלגה אחת יכולה להכניס הצעות רבות ביום אחד, בו בזמן שאחרת היא היתה מכניסה אותן אחת-אחת.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: אם זה בתור הוראה או משאלה ולא חובה, אינני מתנגד לכך.

#### מחליטים

להשאיר: היו"ר קובע את סדר-היום בהתחשב עם הסדר הכרונולוגי בו הוגשו ההצעות.

היו"ר ד. בר-רב-האי: (סקריא סעיף 4):

" א. חבר הכנסת רשאי להגיש ליו"ר הצעה להעמיד עלסדר היום ~~לצערן~~ מידי ענין דחוף;

ב. ההצעה צריכה להיות מוגשת בכתב עד לשעה 12 בצהרים של היום הקודם ליום הדיון המוצע";

ג. יושב ראש הכנסת ושני הסגנים רשאים לדרתוח את ההצעה אם אינה נראית להם."

הסעיפים הבאים מדברים על התרופה של חבר כנסת אם אינו מסכים להחלטה היו"ר. האם יש הסכמה כללית לסעיף זה?

- 9 -

א. רזאל-נאור:

לדעתי הסמכות הנתנת ליו"ר לרחות כל הצעה

שאינה נראית לו, היא גדולה מדי. זאת היא

זכותו של חבר כנסת להעלות את הצעתו לסדר-היום.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אם נקח לדוגמה את מקרה טופיק טובי אנו

רואים שאין לחת המיד לחברים להגיד את כל

העולה על רוחם. יכולים להיות נמוקים פוליטיים, מוסריים וכו' אשר

יניעו את היו"ר לרחות את ההצעה.

י. סרלין:

אנו החלטנו לחת את הסמכות הזו לא רק ליו"ר,

אלא ליו"ר ושני הסגנים.

טחליטים

לקבל את סעיף 4 כפי שהוצע.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

(קורא סעיף 5):

"(א) דחה היושב ראש את הצעה חבר הכנסת, ולא קיבל  
החבר את נמוקי הדחייה, יעביר היושב ראש  
את ההצעה לדיון בוועדת הכנסת והחלטת  
ועדת הכנסת תחייב את יושב ראש הכנסת.

"(ב) החבר המציע יוזמן לדיון בוועדת הכנסת  
ורשאי לשמור לו הסתייגות להביא את הענין  
בפני הכנסת."

מסעיף זה ברור שהחבר אינו משולל חרופה.

א. רזאל-נאור:

למעשה זה יכול להיות גם אחרת.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

זו כבר התחכמות. כאן יושבים 23 איש שישמעו

גם את החבר וגם את היו"ר ואת נמוקיהם. נוסף

לזה יש סעיף האומר "ורשאי לשמור לו הסתייגות להביא את הענין בפני הכנסת".

יש גם חקת שלא יכול להיות ערעור על החלטת ועדת הכנסת.

א. י. גרינברג:

אם ההצעה היא דחופה עליה להיות טובאת לוועדת

הכנסת באותו שבוע בו הוגשה.

צ. יהודה:

לדעתי פסקה (ב) בסעיף 5 מבטלת בהחלט את

סעיף 4, מכיון שאם היו"ר דחה את ההצעה בגלל

זה שלפי דעתו יכול הדבר להביא נזק למדינה, מטעמים פוליטיים או בטחוניים,

החבר יכול להסתייג בפני הכנסת, הרי שהוא מעלה את הדבר מעל בפת הכנסת - אשר

גלזה התנגד היו"ר.

צ. יהודה:

לכן אני מציע למחוק את המלים "ורשאי לשמור לו הסתייגות להביא את העניין בפני הכנסת".

י. סרלין: אם לנהוג לפי ההגיון של החבר צבי יהודה,

הרי יש לבטל את בית המשפט המחוזי ואת

בית משפט השלום, ונקיים את כל הברורים בבית המשפט העליון.

ידוע לכולם שהחלטה שמתקבלת ע"י יו"ר

הכנסת והסגנים וועדות הכנסת נהפכת על פיה במליאה. העברת העניין לוועדת

הכנסת מעייפת במדה מסוימת את החבר אבל אם החבר חושב את הדבר לכל כך

חשוב ורוצה להביאו למליאת הכנסת, אי אפשר לסגור לו את הפתך ויש לתת

לחבר כנסת את האפשרות להופיע בפני מליאת הכנסת. בסעיף 6 יש הגבלות

להופעת החבר בכנסת.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק: ליו"ר הכנסת ולוועדת הכנסת יכולים להיות

נמוקים פוליטיים, טכסיסיים או משהו אישי.

נניח שהיו"ר רוצה למנוע הצעה מסוימת מלהופיע על במת הכנסת. באים חברי

ועדת הכנסת ואומרים שיש להעלות את הדבר לסדר-היום. אבל אם ועדת הכנסת

גם כן מחליטה שיש לדחות את ההצעה הרי לא יתכן שהחבר יקבל פרס דוקא משום

שגם היו"ר וגם ועדת הכנסת דחו את הצעתו והוא יעלה אותה מעל במת הכנסת.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אצביע את שתי ההצעות.

ה צ ב ע ה

בעד מחיקת המלים "ורשאי לשמור לו הסתייגות להביא

את העניין בפני הכנסת" - 9

" השאר " " " " " " - 4

מחליטים

למחוק את המלים: "ורשאי לשמור לו הסתייגות להביא את העניין בפני הכנסת".

ה ס ת י ג ו ת: י. סרלין - להשאיר את המלים "ורשאי..."

גב' הנמן: החלטה זו מחייבת להוסיף בסעיף 5(א) "החלטה

ועדה הכנסת מחייב את יושב ראש הכנסת ואת החבר."

היו"ר ד. בר-רב-האי:

כתוצאה מהחלטה זו מחבטל סעיף 6.

(מקריא סעיף 7):

"החליטה ועדת הכנסת על העמדת הסעיף המוסף כאמו  
על סדר יומה, יהיה הדיון בו באותו המושב  
השבועי בו נתקבלה ההחלטה".

מחליטים

לקבל סעיף 7 כפי שהוצע.

קיום ישיבה אחת ביום ד' ושתי ישיבות בימים ב' וג' :

היו"ר ד. בר-רב-האי:

עלינו להחליט בענין זה.

א. מזור:

בזמנו החלטנו לקיים ישיבה אחת ביום  
ג' על מנת לאפשר לסיעות להתייעץ.

יו"ר הכנסת י. שפרינצק:

אין כל מניעה שהישיבות תחיימנה ביום  
ב' וג' , אלא שהוחלט מה שהוחלט, כרי  
לאפשר לסיעות להתייעץ. אני מצטרף לנמוק זה וסציע לא לקבל החלטה בענין.  
אלא להתייעץ תחילה בסיעות.

א. מזור:

אצלנו דנו כבר בסבר.

נ. ילין-מור:

לדעתי יום ד' נוח יותר לשם התייעצות הסיעות.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אין כל סיבה מדוע אי אפשר לקיים את  
התיעצויות הסיעה ביום ד'. כל חבר שידע  
שיש ישיבת סיעה ישאר בתל-אביב, אבל החלל הריק ביום ג' בערב מבזבז זמן  
לשוא. אבל, כיון שיש כאן ענין של סיעות אני משאיר את ההחלטה לשבוע  
הבא.

מפסיקים את הדיון.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

היות ונציגי מפ"ם אינם, לא רצוי להמשיך  
בדיון על התקנון

הישיבה ננעלה בשעה 11.15.

ה ע ת ק

11/4499  
הקריה, י"ג כסלו תש"י  
4 בדצמבר 1949

מדינת ישראל  
לשכת ראש הממשלה

ליו"ר ועדת הכנסת - שלום וברכה,

בכ"ד חשוון ש"ז (16.11.49) ביקש חבר-הכנסת חופיק טובי רשות לדבר לסדר-היום והשמיע דברי נאצה נגד צבא-ההגנה-לישראל לרגל פעולת "סריקה" נגד מסתננים. דברי מר חופיק טובי פורסמו בדברי הכנסת (מושב שני) עמוד 2-71.

הצעתי אז שוועדת הכנסת תאחז באמצעים להגן על כבוד הכנסת מהתנהגות פרועה זו שמכוונת להשמיץ את שמה של מדינת ישראל.

ביקשתי ממפקד הממשל הצבאי לברר מה מן האמת יש בקטרוגים של מר חופיק טובי, ואני שולח לכם הדו"ח שקיבלתי ממנו, ואין לי שום יסוד לפקפק באמתותו.

עלי להוסיף שאין זה המקרה הראשון שמר חופיק טובי משמיץ מדינת ישראל מעל בימת הכנסת באמתלא של שאילתא.

בררתי מספר שאילתות של חבר כנסת זה ומצאתי תמיד שהאשמותיו בדויות, ונשמעו רק לצורך פוליטי של מפלגה הנלחמת, לא מהיום, בכל האמצעים נגד הקומה ישראל.

לצערנו אין עוד עד היום הזה תקנון של הכנסת, הקובע מהו הגבול בין דברי בקורת ובין השמצה והסחה מדעת.

לרגל השיטתיות שבדברי ההשמצה בכנסת, נוסף על ההשמצה שמתנהלת מחוץ לכנסת, בחחומי המדינה ומחוצה לה, ע"י מר טובי וחבריו, אני רואה חובה לעצמי להסב דעת ועדת הכנסת על הדחיפות שיש בשמירת כבוד הכנסת והמדינה ובמניעת דברי בלע והשמצה שיופיעו בכנסת מחוץ ניצול לרע חוסר תקנון. אני מציע לוועדת הכנסת לעיין באופן דחוף במקרה זה ולהביא לפני הכנסת הצעה שתמנע הופעות מביישות מסוג זה.

בכבוד רב

( - )  
ד. בן-גוריון

מפקד הממשל הצבאי  
בשטחים המוחזקים

י"א כסלו, תש"י  
2 בדצמבר, 1949.

אל:

שר הבטחון  
רמטכ"ל  
ש. אביגור

הנדון: נאומו של תופיק טובי בכנסת.

1. עיינתי בנאומו של חבר-הכנסת תופיק טובי מתאריך 16.11.49 לפי הדו"ח הסטנוגרפאי.
  2. ערכתי חקירה מדוקדקת לבדיקה אמתותן של העובדות המובאות בנאומו הנ"ל בקשר עם בצוע פעולות הסריקה בכפרים שפרעם, מג'דל-כרום, בענה, דיר-אל-אסר ותרשיחה.
  3. מתוך החקירה הנ"ל ולפי מיטב ידיעותי והכרחי, הנני לקבוע כי כל העובדות כביכול המובאות בנאומו הנ"ל, אחת לאחת וכולן יחד, הן שקר מוחלט וחסרות כל יסוד של אמת, וכי התמונה אשר תופיק טובי נסה לתאר בהסתמכו על העובדות כביכול, היא עלילה נחעבה והשמצת שם צ.ה.ל. ושלטונות ישראל.
  4. הפעולות שבכפרים הנ"ל בוצעו ע"י שלטונות הצבא חוץ שתוף מלא עם ב"כ הכפרים ונכבדיהם. התנהגותם של החיילים היתה נתונה לבקורת חמורה ואפשר לקבוע בודאות עפ"י החקירה והעדויות כי הפעולה בוצעה בהגינות וללא כל דופי.
  5. בכל מקרה גורשו רק אלה שזהותם כמסתננים הוכחה בודאות. במקרה של ספק נעצרו האנשים עד שתקירה מדוקדקת ברה את ענינם. אין אמת בספור שהצבא הרחיק ללא אבחנה. אדרבא, הצבא נהג בסבלנות רבה כלפי ילדים בלי הורים, נשים הרות ובעלי מום, אשר הורשו להשאר זמנית אף כי לא היה ספק שהם מסתננים.
  6. הספור על "מספר נכר של אנשים שקבלו תעודות מהקצין הישראלי המעידות שבעליהן נרשמו למעשה", ושאלה הורחקו ותעודותיהם נקרעו, הוא מסולף, ובנוי על עובדה שמספר קטן של נשים וילדים מסתננים נתפסו בקרבת הגבול והובאו למחנה המעצר, שוחררו זמנית והורשו להשאר בכפר עד לגרושם.
  7. המעשה במוכתר הכפר מג'דל-כרום שכאילו נתן לו להשתקע בכפר ברוב כבוד הוא שקר. הנכון הוא שהנ"ל חזר לכפרו, נעצר וגורש.
  8. שקר גם הוא הספור כי ב"שפרעם הוצאו כל התושבים שבכפר, נשים וטף, מבתיהם עם שחר והוקפו בגדרי חיל בחום הלוהט עד שעה 5 אחת"צ ללא אוכל ומשקה".
- הנכון הוא כי בשפרעם רוכזו הגברים תחלה. רכוזם החל משעה 07.00 ונמשך עד שעה 09.30. בשעה 16.00 שוחררו כולם.
- הנשים והילדים צוו להתאסף בשעה 13.30 למסגד לכנסיה ולחלווה (לפי העדות) ובשעה 16.00 שוחררו. כל מקומות הרכוז היו במקומות מצלים והצבא חלק מים בשפע וגם הרשה לתושבים להביא מים. בכל המקומות היה הרכוז לשעות ספורות ונשים וילדים, תמיד לזמן של שעתיים ולא יותר.
- נשים הרות, בעלי מום וכו' לא רוכזו.
9. יחס החיילים היה אנושי והוגן, איש לא נפגע בגופו כתוצאה מהפעולות.
  10. החפושים נערכו בנוכחותם של ב"כ הכפר. לא נגרמו כל נזקים ולא נעדר דבר כתוצאה מהחפושים.
- ארע ותוך חפושים נתגלו סתורות מוברחות או מדי משטרה וצבא ואלה הוחרמו ע"י משטרת המכס שהיתה נוכחת בחפושים. כן, הוחרמו מאה לירות פלשתינאיות שנמצאו באחד הבתים במג'דל-כרום ולבעליהן נחנה קבלה כחוק.
11. הספור על עיסה סאלם עיסה מכפר בענה שהוכה ועונה קשות ועכשיו הוא שוכב בכפר ומצבו רציני הוא עלילה נחעבה.

המקרה היחידי בכפר הנ"ל שאדם נחקר, היה מקרה בצעיר בן 22 אשר הופיע לפני הועדה כשבידו תלוש רשום שהוא טען שהוא שלו, וכשנבדק נמצא שהתלוש הוא של הינוק בן שנה וחצי שמת לפני חצי שנה. הנ"ל נעצר לחקירה וגורש כמסתנן.

12. דו"ח זה נכתב ע"ס עדותם הנאמנה של האחראים לפעולה ושל אנשי הכפרים עצמם.

אנשי הכפרים אם כי אינם מרוצים מפעולות הסריקה והפעולות נגד המסתננים, הרי הם משתוממים ומכתישים נמרצות את דבריו של תופיק טובי, ומציינים לשבח ובהערכה רבה את התנהגותו של הצבא ואח אופן בצוע הסריקות.

( - )

ע. מור, סגן-אלוף

מפקד הממשל הצבאי בשטחים המוחזקים.